

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)				
C1. Przedstawienie definicji antropologii fizycznej oraz podstawowych zagadnień i terminów.				
C2. Zapoznanie studentów z systematyką naczelnych oraz miejscem człowieka w świecie zwierząt.				
C3. Zapoznanie studentów z przebiegiem ewolucji człowieka				
C4. Zapoznanie studentów z podstawowymi metodami i technikami badawczymi w somatometrii i somatoskopii.				
C5. Samodzielne wykonywanie badań opisowych i morfometrycznych na człowieku żywym.				
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:				
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	A.W1; A.W2.	Potrafi opisać miejsce antropologii fizycznej i anatomii porównawczej kręgowców w systemie nauk, potrafi uzasadnić zastosowanie narzędzi badawczych; umie posługiwać się podstawową terminologią	obserwacja pracy studenta w trakcie zajęć, odpowiedź ustna, wejściówka	SE
W 02	A.W2; A.W3; A.W6;	Umie opisać specyficzne właściwości anatomiczne i fizjologiczne człowieka, objaśnia uwarunkowania behawioralne człowieka na tle anatomii porównawczej i biologii przedstawicieli rzędu Primates	obserwacja pracy studenta w trakcie zajęć, odpowiedź ustna, wejściówka	SE
W 03	A.W4; B.W14	Wie jakie są czynniki i uwarunkowania ontogenezy ludzkiej, potrafi wskazać aspekty trendu sekularnego; potrafi przedstawić proporcje w budowie ciała w toku ontogenezy	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE
W 04	A.W2; A.W3; B.W27; B.W28; B.W34	Potrafi zdefiniować i wskazać punkty antropometryczne dzięki znajomości topografii ludzkiego ciała, potrafi za pomocą wskaźników opisać proporcje ciała; potrafi wskazać cechy dymorficzne	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE
U 01	A.U1.	Stosuje definicje antropologii, stosuje podstawową terminologię stosuje narzędzia badawcze, porównuje metodologię badań	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE
U 02	A.U1; A.U2.	stosuje pojęcia antropologiczne, stosuje metody oceny dojrzałości biologicznej	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE

U 03	A.U3; A.U4; A.U5.	porządkuje stadia antropogenezy, stosuje właściwości biologiczne człowieka do oceny różnic wewnątrz i międzypopulacyjnych	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE
U 04	A.U3;A.U5; B.U10; B.U11	stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze odpowiednie dla antropometrii w oparciu o znajomość anatomii i topografii ciała	ocena zdolności do samodzielnej pracy; odpowiedź ustna, wejściówka	SE

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty: zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokuja państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności: 4

Kształtowanie postaw: 5

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	30
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	9
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	39
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	1,5
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady

- 1.
- 2.
- 3.

Seminaria

1. Antropologia, jej miejsce w systemie nauk przyrodniczych, podstawowe dziedziny, podstawy anatomii porównawczej zwierząt antropologii. Definicja, pojęcia, metodologia i zadania antropologii fizycznej.
2. Stanowisko człowieka w przyrodzie. Cechy biologiczne człowieka na tle rządu Primates.
3. Wyjątkowość cech ludzkich na tle rządu Primates.
4. Charakterystyka rządu Primates - porównanie cech morfologicznych i behawioralnych- małpki.
5. Charakterystyka rządu Primates - porównanie cech morfologicznych i behawioralnych- małpy szerokonose
6. Charakterystyka rządu Primates - porównanie cech morfologicznych i behawioralnych- małpy wąskonose
7. Zróżnicowanie kopalnych hominidów. Paleoanatomia.
8. Zróżnicowanie rodzaju Homo. Zmienność wewnątrz i zewnątrzpopulacyjna.
9. Zróżnicowanie rodzaju Homo. Koncepcja wyjścia z Afryki.
10. Przegląd współczesnych poglądów na temat powstania Homo sapiens. Paleoanatomia

11. Mieszkańcy Europy w okresie wielkich zlodowaceń. Problem hybrydyzacji. Neandertalczyk w Polsce.
12. Trend sekularny – aspekty, przejawy, przyczyny i skutki.
13. Somatotypologia. Systemy taksonomiczne określających typ budowy ciała.
14. Somatometria. Punkty i wskaźniki antropologiczne oraz ich rola w auksologii, wskaźniki proporcji, normy rozwoju i wiek biologiczny
15. Somatoskopia. Podstawowe metody określania cech opisowych, cechy dymorficzne, atrakcyjność cech morfologicznych w wyborze partnera.

Ćwiczenia

- 1.
- 2.
- 3.

Inne

- 1.
- 2.
- 3.

itd...

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Malinowski A., Bożiłow W., 1997, PODSTAWY ANTROPOMETRII. METODY, TECHNIKI, NORMY, Wyd. Naukowe, PWN.
2. Charzewski J., red.n., 2004, ANTROPOLOGIA, AWF Warszawa.
3. Levin R., 2002, WPROWADZENIE DO EWOLUCJI CZŁOWIEKA, Prószyński i S-ka.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Wolański N., 2005, ROZWÓJ BIOLOGICZNY CZŁOWIEKA. PWN. Warszawa.
2. Reichhoff J., 1992, ZAGADKA RODOWODU CZŁOWIEKA. NARODZINY CZŁOWIEKA W GRZE SIŁ Z PRZYRODĄ, PWN, W-wa.
3. Pawłowski B. red. n., 2009, BIOLOGIA ATRAKCYJNOŚCI CZŁOWIEKA, WUW, Warszawa.

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Rzutnik multimedialny, podstawowy sprzęt antropometryczny, waga, siatki centylowe, fantomy, mularze, materiał osteologiczny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Wiedza w podstawowym zakresie z anatomii, fizjologii i genetyki człowieka. Ogólna wiedza biologiczna z uwzględnieniem systematyki ssaków oraz podstaw ewolucjonizmu.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny).

Warunki zaliczenia: obecności na wszystkich zajęciach; każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi w formie 2-stronicowego (A4) eseju (esej przygotowany przez studenta w ramach samokształcenia), zaliczenie co najmniej jednej wejściówki (z trzech planowanych). Powyższe warunki dopuszczają do końcowego testu. Ocena z testu końcowego stanowi zaliczenie z przedmiotu. Test zamknięty jednokrotnego wyboru, 20 pytań/ max. 20 pkt. Zaliczenie testu: $\geq 60\%$ prawidłowych odpowiedzi.

Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu
Bardzo dobra (5,0)	20 punktów
Ponad dobra (4,5)	18,19 punktów
Dobra (4,0)	16,17 punktów
Dość dobra (3,5)	14,15 punktów
Dostateczna (3,0)	12,13 punktów
Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu (jeśli dotyczy)
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Zakład Anatomii Prawidłowej
Adres jednostki	ul. T. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław
Nr telefonu	71 7841337
E-mail, sekretariat	agnieszka.perlicka-lukaszun@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Dr n. biol. Paweł Dąbrowski
Nr telefonu	71 7841338
E-mail	pawel.dabrowski@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:	stopień, tytuł naukowy lub zawodowy	dziedzina naukowa	Wykonywany zawód	Forma prowadzenia zajęć
dr Paweł Dąbrowski	dr nauk biologicznych	Nauki przyrodnicze, Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Antropolog, anatom	SE

Data opracowania sylabusu

14.07.2018

Sylabus opracował(a)

...dr Paweł Dąbrowski.....

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....p.o. dr Zygmunt Domagała...

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.... nauki medyczne i nauki o zdrowiu .....

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Wydział Lekarski
Prof. dr hab. Paweł Dumcewicz

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka
ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ
p.o. kierownik

dr Zygmunt Domagała